

Jasunk'a yu'jeli

Ja yu'jeli ja' trawo cho masni a'ay ja jmojtik wax yu'aji, sok ja jastik yi'oji wani xyab' ke wax tsamalb'axi ayaltsile ja b'a skomone'i ma ja'chni ja b'a kulan yujil ja k'ajyelni wax uk'xi'i.

Jasuk'a ja alcoholismo'i

Tik ank'a wax uk'xi, takalni wax k'ajyi yalt-sil ja ma' wax yu'aji tsa'an waxxa sk'ana yaltsil mas a'ay oj yu' b'a ja'chuk wa sta'a sk'ujol.

Ja b'a wokol iti' yujnik'a jelxa xieki ja yu'jeli ja ti' wa sb'i'lian *alcoholismo'a*, ja yajni wax yamwani achamel jawi' wani sjomo lek ja katsiitik-a. Ja xa yajni oka a-xukan ja yu'jeli jel xy'a'a ininel k'ojol, k'itk'unel sok tuktukil chamel.

Ja uk'a trawo oj b'ob' a'jukyi jun chamel sb'i'il *delirium tremens*, wax ch'ay ja speri-san wax a'ijyi xiwel cho wani xyab' yik'il jastik junuk b'a mini meranuk-a. Wax cho a'ijyi k'ak' che'il tikawanel sok che'ej b'a spatsanil scuervo.

Cho mixani xb'ob' sk'uluk ja jastik wa sk'ana oj sk'uluki sok ja'chni ay wax a'iji eluk ja b'a ya telet'i cho wa spila sb'aj sok ja yuntikili ma smoj alijel jumasa'.

Jastal oj talnaxuk ja ma' jel ch'in sok mi' aluki

Ja tayujk'a tuktukikta jas wax yab' b'a mi' lek'el yab'jeli.

Tayuj ayk'a t'un schameli. Cho jachni ja tajujk'a ay schameli skukum b'a yoj scuervo'i. Jitsan sb'e'jal wax yamwani ja chamel iti' ja'yun b'a oj na'xuki t'iani oj ajyuk wajel b'a snajsel wax a'iji a'ani.

Juuntik yaljel jastal oja talna'ab'aj
b'a mi' oj syam'a ja chamel iti'

Ja buke b'a ojxa yil yuntikili t'iani oj wa'lek-a. Ja yal untiki t'ian oj chu'ruk tsamal chane ma wake kaw. T'ian oj sna' ja nanaltat jasuk'a mas lek oj yab' ja yal untiki. Oj yi' tik'an yan b'a ja'chuk mini oj yanjuk ja chamel jawe. T'ian oj sk'e'e tayuj tsamal wan k'i'el, sokni tuktukil stanejel.

Carta Poder

_____ ja _____ b'a jab'ilili 20 ____.

Ja winik Francisco Sántiz Cruz

Ja b'a ju'un iti ye'n _____ ja _____

_____ b'a oj ya e'ki jchol ja.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Jachni oj b'aob' yal ja ye'n ja b'a mini lex ja jastik mini xtojoluk oj ek' uki, ja jmojtik ma'ni max kan kulan sk'ujoli ja b'a chikan jastik wax tojb'i'i. Ja b'a ju'un iti' t'iani wax na'xisb'aj ja *firma* tayuj meran ja *smandar* yena ma' sb'i'ili. Mini oj makunuk ja ta yujk'a mi' meranuk tojb'el tsamal ja ju'un it-a. Ja ta te'k'a'ay ja *testigo*, ojni b'ob' sk'el cho oj smakla ja jastal wax chapxi jun lo'ili ma chikan jasuk'a ojni cho b'ob' yal ja *spensar* ja ta yujk'a mini lek xyila'i yuja ja'chni wax yala ja b'a jleytiki.

Ja ma'tik ay choli wa sk'ela ja ju'un jumasa iti', wani sk'ana b'a smeranil wax b'ob' ja ju'un jumasa iti', b'a ja'chuk ojni b'ob' kaltik ja smeranil ja *jderecho*-tiki.

Wax k'ab'an

Wax ka ek' b'a sk'ab'

Sleyil ja jas o b'ob' jk'ultik sok ja jk'umaltiki

Schab'il Tsome'

Schonab'il tojol
k'umal jumas b'aj
jpetsanilik

Schanil yajtab'il

Ja tojol k'umal jumasa jelni st'ilanil oj i'xuk sluwardi ja jastal wax yala b'a leyi ja xa kaxlan k'umal ja ni sk'umal ja b'a jniwan jchonab'iitik yuja ja'chni chikan sb'eji, cho junxtani yab'al sok ja tuktukil k'umal.

Sju'unil b'a jelal

Oj tupe'	B'a luwar sb'i'il	Yajtab'	Yixawil	Jab'il	Janek'
Yajtab'					\$

Ay jelti (tik) oj tup (tik) ja jastaltik wax yala ju'un iti' ja yajtab' jastal wax och ju'uni b'a sb'i'il. Ja _____ b'a sk'ak'u'il _____ yixawil _____ b'a jab'il _____

Ja' janek' iti': _____

Janek' [maja (tik) wa skoltayon, ja ju'un iti' ja'ch yajtab'il _____ b'a _____ cho spetsanil wax yala st'ilanil oj tupxuk ja yajni sta'a sk'ak'u'ij oj tupxuk ja jelali, jelni st'ilanil wax tupxi'a, cho ja'chni ja ektak'a sk'ak'u'il mix tupxi ja jastal wax yala ja b'a 79 syajtab'il ja *leyi* sb'a *general* b'a *titulos* sok b'a *operación* b'a *crédito*. Wax k'e' mas ja yal ja tak'ini b'a _____ % ja ixawi. Ja'chni wax yala ja b'a 152 syajtab'il ja *ley* sb'a sb'ajtanil, schab'il, xoxil sok schanil *inciso* jumasa b'a *ley general* b'a *titulos* sok sb'a *operación* b'a *crédito* l'.

Sb'i'il ja jelanumi	Mojtanum	Jelanum
Sb'i'il _____		
B'a' kulana _____		
B'a' sb'aja _____	_____ <i>Firma</i>	_____ <i>Firma</i>

Sju'unil b'a wax k'anxi a'tel

B'ut'u sok ak'ab' ja ju'un iti'
Na'a: Ja lo'il iti' mi ma' oj b'ob' yab' tuk.

	<i>Aj tab'</i>	
B'a empresa	A'tel wax k'anxi	Jts'akoltik b'a ixaw

Retrato

B'i'ilal sok tuk

B'ajan apellido	Schab'il apellido	B'i'ilal	☐ ixuk ☐ winik
B'a' jakel-a	Luwar	Zona postal	Religión
B'a' k'i'ya'a	Jas yajtab'il k'i'ya	Jaye ajab'il	Waniwanek chonab'il
Te'y sok ☐ Snan-stat ☐ scheum sok yuntikil Ma'tik waxa k'u'anyi... _____ awuntikil _____ ache'um _____ ananatak _____ tuk	Janek' acha'anil	Jahnek awatal	
	Nupanela'xa ma mito ☐ nupanela ☐ mito nupaneluk ☐ tuk		

Ju'un jumasa

Clave única de registro de población (CURP)	Afore	
Yajtab'il ochaj ju'un federal b'a causantes	Yajtab'il <i>cartilla militar</i>	Yajtab'il pasaporte
Yajtab'il <i>cedula profesional</i>	Yujk'a tuk ja sniwanek chonabili jastik ju'uni oj makunuk b'a oj b'ob' a'ijuki.	

Jastal aya sok jasuk'a waxa k'ulani'

Jastal aya xawab'i ☐ lek-ayon ☐ lek-ayon t'usan ☐ malon ayon	Ayama awi oj jun chamel ☐ miyuk ☐ ay (ala sb'elja)	Aya wiqi niwan chamel ☐ meiyuk ☐ ay
Wan-ama xanab'a jun tajnel	Wanama ta tajni b'a niwak tajnel	Jasuk'a waxa k'ulan ta mek'a'ay awa'tel
Jaye k'ak'u mi' a'tijya ja b'a wa wa'tel ja jab'il ek'i	Mi'ama ta a'tij ta mi' lek ayuka'i ☐ miyuk ☐ wan	Jasuk'a waxa k'ana oja ta k'ot ja b'a wa sak'anili

Sb'i'il nanal-tatal, awuntikil, sok tuktukil

B'i'ilal	Ixuk ma winik	Sak'an	Chamel	B'a' jakel-a
Tatal				
Nanal				
Che'umal/tatamal				
Sb'i'il sok jab'il awuntikil				

B'a'tik escuela'il ek'yata'a

Sb'i'il ja escuela	B'a' luwaril-a	Yajtab'il	sb'a	Jab'il	b'a	Jasuk'a' a ta'ak'oti
Primaria						
Secundaria						
Preparatoria						
Profesional						
Comercial ma yuj tuk						
Jasuk'a wa'na enab'jeli B'a' escuela	B'ay hora'a	Curso ma jun carrera				Jas gradol

Jastal wax julb'ajtik ja VIH SIDA

Jas sb'e'j ja SIDA:

Sneb'ijel b'a jel st'ilanil
sok ja chamel sb'i'il
Talna'ab'aj cha
koltanab'aj b'a mok
syam-a.

Jastal b'a mi' oj syam-otik ja chamel iti'.

Na'alek jitsan jmojtik sok ja chamel *VIH* mini chica-nuk ta yuj ma'o aya.

B'a spetsanil wayel sok sta'jel sb'aj ixuk sok winik ojni a'xuk makunuk ja *preservativoa*.

Mok awi' te'istak'in sok aguja b'a makunelxa.

Yujk'a waxa na'a yuj ayxa awi'oj ja chamel iti' *VIH* oj b'ob' wajan b'a *instituto* b'a oj b'ob' yajpayax na'k'ul.

Instituto de Salud en el Estado

Coordinación Estatal del Programa de VIH/SIDA e ITS. Calle Las palmas. Teléfono: 01 800 280 1000

*H. Ayuntamiento Municipal,
Secretaría de Salud Municipal
Teléfono: 612 5611 ext. 102.*

*C. I. F. A. M.
Teléfono: 5612 7763*

*Instituto de Deporte y la Juventud
Teléfono: 5612 2979*

Talna'ab'aj, ja wa lek'ilai
we'nani oja talna'a.

Ixuk b'a nupanelxa yujk'a ojxa ajyuk awal,
oj b'ob' atalnab'aj cho ja'chni ja tuk jmojt.

Sk'epjel k'eb'ub'al
DISTRIBUCIÓN GRATUITA

Tojolab'al • Tojolabal • Tojolab'al • Tojolabal • Tojolab'al • Tojolabal • Tojolab'al • Tojolabal • Tojolabal • Tojolab'al

Pakub'al slam ju'un Pliego

Wax k'uman sok wax ts'i'ib'an ja jk'umal
Leo y escribo en mi lengua

Tojolab'al • Tojolabal • Tojolab'al • Tojolabal • Tojolab'al • Tojolabal • Tojolab'al • Tojolabal • Tojolabal • Tojolab'al

